

Bączkowski Teofil

Data urodzenia: 1838

ksiądz katolicki, działacz społeczny i narodowy, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1900–1924.

Urodził się w Klonówce w powiecie starogardzkim. Po uzyskaniu święceń kapłańskich w 1866 r. był wikariuszem w Lubawie, Piasecznie i Oksywiu. Po sześciu latach otrzymał parafię w Mechowie koło Pucka, gdzie wyróżniał się aktywną działalnością narodową w środowisku Kaszubów. W Oksywiu (1869) i Mechowie (1872) brał udział w założeniu Towarzystw Rolniczych. Prowadził tam działalność oświatowo-wychowawczą, organizując m.in. liczne wiece i wieczornice w duchu patriotycznym. Z powodu działalności przeciwko dyskryminacji języka polskiego w okresie Kulturkampfu władze pruskie uznawały go za jednego z głównych inspiratorów polskiego ruchu narodowego na Kaszubach i kilkakrotnie aresztowały i oskarżały w procesach politycznych. W jednym z takich procesów w 1886 r. został oskarżony o krytykę ówczesnego systemu szkolnego. Poza działalnością narodową i duszpasterską w 1894 r. wchodził w skład komitetu czuwającego nad obradami II Zjazdu Przemysłowców i Śpiewaków Polskich Prus Zachodnich w Pelplinie, był także współzałożycielem przedsiębiorstwa spółdzielczego „Kupiec” powstałego w 1902 r. w Wejherowie.

Literatura:

1. Decowski S., *Bączkowski Teofil*, [w:] *Słownik biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*, t. 1, red. S. Gierszewski, Gdańsk 1992, s. 76–77.
2. Mross H., *Bączkowski Teofil*, [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 2, red. F. Gryglewicz, R. Łukaszyk, L. Bieńkowski, Lublin 1985, s. 155–156.
3. Wierchosławski S., *Polski ruch narodowy w Prusach Zachodnich w latach 1860–1914*, Wrocław 1980, s. 255.

Karol Walczak